

Till
Socialdepartementet
Ref: S2024/02135

2025-01-20

Synpunkter på PM Uppdaterat högkostnadsskydd för läkemedel. S2024/02135

Reumatikerförbundet tackar för möjligheten att lämna synpunkter på förslaget.

Reumatikerförbundet har ca 38 000 medlemmar som ofta är stora konsumenter av sjukvård och läkemedel. För den som har en kronisk sjukdom i rörelseorganen är livslång behandling i form av läkemedel ofta ett faktum. I Sverige finns det mer än en miljon människor som har någon form av reumatisk sjukdom och det är sannolikt lågt räknat.

Bakgrund

Regeringen föreslår att patienter ska betala en högre egenavgift inom högkostnadsskyddet för läkemedel. Kostnadstaket för högkostnadsskyddet ska enligt förslaget höjas, från 2 900 kronor till 3 800 kronor utifrån 2025 års prisbasbelopp. Totalt handlar det om 900 kronor mer varje tolv månadersperiod innan en person kan få frikort.

Generella synpunkter

Reumatikerförbundet sympatiserar med regeringens mål om ett system med långsiktigt hållbar finansiering, där effektiva behandlingar ges efter behov. Vi menar dock att förslaget till höjning av egenavgifterna för läkemedel är orimligt i och med att det till stor del ska bekostas av de med låga inkomster, låg pension och en eller flera kroniska sjukdomar. Därför väljer vi att avstyrka förslaget i sin helhet.

Reumatikerförbundet anser även att förslaget är ett stort avsteg från principen om att vård ska erbjudas efter behov, eftersom medicinering är en del av all vård och behandling för de flesta reumatiker och andra kroniskt sjuka.

Det är sällan som Reumatikerförbundet har tagit emot så många synpunkter från förtvivlade medlemmar och andra som när det handlar om den aviserade förändringen av högkostnadsskyddet för läkemedel.

Nästan en tusenlapp kan tyckas vara en liten summa, men för många kan det spela en stor roll. Regeringens planer på att försämra högkostnadsskyddet kommer att påverka alla som måste anpassa sitt arbetsliv efter sin sjukdom eller funktionsnedsättning. Förslaget kommer att slå särskilt hårt mot de som inte kan arbeta alls, utan måste leva på sjuk- eller aktivitetsersättning eller är sjukskrivna. Många av Reumatikerförbundets medlemmar har en låg pension, då de inte har kunnat arbeta i samma utsträckning som andra på grund av sin sjukdom. Förslaget kommer även att drabba de som studerar, har en kronisk sjukdom och får CSN-medel, då saker som kurslitteratur kommer att prioriteras framför läkemedel.

Under de senaste åren har många kostnadsökningar staplats på varandra. Förutom att matpriserna¹ har ökat med 25 procent sedan 2022 har kostnaderna ökat för läkarbesök, hjälpmedel, specialskor, självkostnad för sjukresor och mycket annat. En granskning som Dagens Nyheter gjort visar att för flera grupper, de som redan lever med små marginaler, kommer hushållsekonomin 2025 att ytterligare försämrats.²

I kombination med dessa kostnadsökningar är förslaget ett hot mot mångas hälsa och välbefinnande. Det är redan idag uppemot 40–60 procent av alla patienter som inte tar sina läkemedel som ordinerats, där bland annat dålig ekonomi anges som en möjlig orsak, enligt LäkeMedelsverket.³ Förslaget riskerar att försämrade följsamheten ytterligare, och leda till försämrade hälsa med allt vad det innebär som ökade sjukskrivningar, fler akutbesök och därmed även risk för ökade kostnader för samhället.

En låg sjukdomsaktivitet är avgörande för personer med kronisk inflammatorisk sjukdom. Om sjukdomsaktiviteten är måttlig eller hög över tid finns risk för permanenta ledskador, ytterligare sjukdomsmanifestationer och allvarlig samsjuklighet.⁴

Namninsamling

Reumatikerförbundet har initierat en namninsamling tillsammans med 26 andra pensionärs- och patientorganisationer. Resultatet av namninsamlingen kommer att bifogas detta remissvar innan remisstiden går ut. Hittills har 10 860 personer skrivit på.

Synpunkter på förslaget

4. Uppdaterat högkostnadsskydd för läkemedel

Reumatikerförbundet avstyrker förslaget.

5. Ikraftträdande – och övergångsbestämmelser

Reumatikerförbundet avstyrker förslaget.

6.1 Konsekvenser för patienten

Reumatikerförbundet anser att förslaget kommer att få omfattande konsekvenser för patienterna. Förslaget riskerar att leda till onödiga funktionsnedsättningar för många människor på grund av att de inte längre kommer att ha råd att hämta ut sina läkemedel.

Vi förutsätter att regeringen hittar andra sätt att finansiera ökade kostnader för läkemedel som inte drabbar de som redan lever med små marginaler!

Lotta Håkansson
Ordförande Reumatikerförbundet

¹ <https://www.svt.se/nyheter/nyhetstecken/matpriserna-fortsatter-att-stiga-i-sverige>

² <https://www.dn.se/ekonomi/sa-bli-din-privatekonomi-2025/>

³ <https://lakemedelsboken.se/generella-kapitel/rationell-lakemedelsanvandning/behandlingsplanen-och-uppfoljningen/#h2idforpagenav2>

⁴ chrome-

extension://efaidnbnmnibpcjpcglclefindmkaj/https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/nationella-riktlinjer/2024-5-9049.pdf